

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maria Grzelka

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 grudnia 2007 r.,

skargi B.B.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu

Rejonowego w P. z dnia 8 czerwca 2006 r., sygn. akt [...], wydanego w sprawie ze skargi dłużniczki B.B.

na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ś.

w sprawie [...]

z wniosku Banku Spółki Akcyjnej i Skarbu Państwa - Centrum Obsługi Kancelarii

Prezesa Rady Ministrów

przy uczestnictwie B.B.,

- 1. odrzuca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem,**
- 2. zasądza od dłużniczki B.B. na rzecz wierzyciela Banku SA kwotę 200 (dwieście) złotych tytułem kosztów postępowania wywołanego skargą.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 8 czerwca 2006 r. Sąd Rejonowy w P. oddalił skargę dłużniczki na czynności Komornika Sądowego Sądzie Rejonowym w Ś. podjęte w sprawach [...] I [...], polegające na zajęciu wierzytelności przysługujących dłużnicze. Postanowienie to uprawomocniło się wobec jego niezaskarżenia.

W związku z wniesioną przez dłużniczkę skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem wymienionego postanowienia Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje – przy spełnieniu przesłanek określonych w art. 424¹ § 1 k.p.c. - od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a w wyjątkowych wypadkach, wskazanych w art. 424¹ § 2 k.p.c., także od takiego orzeczenia wydanego przez sąd pierwszej instancji.

W świetle przytoczonego uregulowania zasadniczego znaczenia nabiera kwestia, czy w rozpoznawanej sprawie zaskarżone postanowienie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie.

Wyjaśnienie tej kwestii, wymaga zdefiniowania pojęcia „postanowienie kończące postępowanie w sprawie”. W judykaturze i doktrynie pojęcie to jest definiowane rozbieżnie i przy zastosowaniu różnych kryteriów. Można spotkać wypowiedzi, według których postanowieniami kończącymi postępowanie w sprawie są: takie, które zamykają drogę do wydania wyroku; po wydaniu których dalsze postępowanie nie może się toczyć; które kończą sprawę jako pewną całość poddaną pod osąd; w wyniku których wykluczona zostaje możliwość przedsięwzięcia w danej sprawie dalszych czynności; które kończą całość postępowania, a nie tylko jego fragment; które zamykają drogę do wydania wyroku; które dotyczą całości sprawy, będąc ostatnim orzeczeniem wydanym w postępowaniu. W każdym jednak razie przyjmuje się, że w sformułowaniu „postanowienie kończące postępowanie w sprawie” wyraz „sprawa” występuje w znaczeniu materialnoprawnym. W tym ujęciu „sprawę” należy rozumieć jako całość sporu (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 24 listopada 1998 r., III CZP 44/98, OSNC 1999, nr 5, poz. 87, uchwałę składu siedmiu sędziów

z dnia 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNC 2001, nr 1, poz. 1, uchwałę składu 7 sędziów z dnia 6 października 2000 r., III CZP 31/00, OSNC 2001, nr 2, poz. 22).

W świetle powyższego należy przyjąć, że kończącymi postępowanie w sprawie są takie postanowienia, których uprawomocnienie się trwale zamyka drogę do rozstrzygnięcia sporu, co do jego istoty.

Przeciwieństwem tych postanowień są postanowienia nie kończące postępowania w sprawie, które kończą w postępowaniu sądowym jedynie zagadnienia incydentalne, uboczne na tle istoty sporu.

Przedstawiona definicja postanowienia kończącego postępowanie w sprawie sformułowana została na potrzeby postępowania rozpoznawczego, co - ze względu na uregulowanie przyjęte w art. 13 § 2 k.p.c. – może stanowić podstawę definiowania tego pojęcia w postępowaniu egzekucyjnym, przy jednoczesnym jednak uwzględnieniu specyfiki tego postępowania.

Powszechnie przez „sprawę egzekucyjną” rozumie się przymusowe wykonanie w postępowaniu egzekucyjnym orzeczeń sądowych oraz innych aktów. W judykaturze, na użytek postępowania egzekucyjnego, w którym art. 394 § 1 in principio k.p.c. należy stosować „odpowiednio” (art. 13 § 2 k.p.c.) postanowieniami zaskarżalnymi zażaleniem – oprócz wymienionych w części III kodeksu postępowania cywilnego – są tylko takie, które kończą lub zmierzają do zakończenia postępowania egzekucyjnego (por. uchwałę SN z dnia 28 listopada 1969 r. III CZP 83/69, OSNCP 1970, z. 6, poz. 105, postanowienie SN z dnia 15 kwietnia 1986 r. III CRN 40/86, OSNCP 1987, z. 7, poz. 102 oraz uchwałę SN z dnia 15 września 1995 r., III CZP 110/95, OSNC 1995, nr 12, poz. 177). Zatem w postępowaniu egzekucyjnym – podobnie jak w rozpoznawczym – postanowieniem kończącym postępowanie zasadniczo jest tylko takie postanowienie, po wydaniu którego przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują dalszego etapu postępowania regulującego stosunki pomiędzy wierzycielem i dłużnikiem.

W świetle przedstawionego wyводу postanowienie oddalające skargę na czynność komornika polegającą na zajęciu wierzytelności dłużnika nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, ponieważ przepisy kodeksu

postępowania cywilnego przewidują w takim wypadku dalszy etap postępowania egzekucyjnego.

Wprawdzie w niektórych sytuacjach Sąd Najwyższy dopuścił możliwość potraktowania orzeczenia wydanego w postępowaniu egzekucyjnym jako kończącego postępowanie w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. (por. postanowienie z dnia 5 lipca 2006 r. IV CNP 25/06 – OSNC 2007, nr 3, poz. 48, postanowienie z dnia 20 lipca 2007 r. I CNP 24/07 (dotychczas niepubl.) pomimo, że po jego wydaniu postępowanie dalej się toczy w celu zaspokojenia wierzyciela, to jednak dotyczy to wyłącznie egzekucji z nieruchomości i nie stanowi argumentu na rzecz oceny, że postanowienie oddalające skargę na czynność zajęcia wierzytelności może być uznane za kończące postępowanie w sprawie (por. też postanowienia SN z dnia 17 sierpnia 2005 I CNP 4/05 nie publ. i z dnia 11 sierpnia 2005 V CNP 14/05 niepubl.).

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy odrzucił skargę dłużniczki o stwierdzenie niezgodności z prawem (art. 424⁸ § 1 k.p.c.). Można dodać, że w rozpoznawanej sprawie skarga podlegałaby odrzuceniu także ze względu na brak wskazania na czym polega wyjątkowość wypadku dłużniczki i w czym wyraża się naruszenie jej prawa do sądu, o którym mowa w art. 45 Konstytucji RP (art. 424¹ § 2 k.p.c.).